

A szentek közbenjárnak értünk

Mi, akik beleszülettünk a Katolikus Egyházba, szinte olyan természetességgel fordulunk bajainkban a szentekhez, mint szüleinkhez, testvéreinkhez vagy barátainkhoz. Protestáns testvéreink ezzel szemben azt tartják, hogy nincs szükség a szentek közbenjárására, mert egyetlen Közvetítő van Isten és az emberek között, Jézus Krisztus. Szerintük azzal, hogy a Szűzanyához és a szentekhez könyörgünk, a szenteket – helytelenül – Isten és a megváltott ember közé állítjuk. Lássuk, mint mond erről John Henry Newman, aki az anglikán egyházban nevelkedve, a kegyelem segítségével hosszú szellemi utat bejárva jutott el a szentek tiszteletének teljes elfogadásáig.

Kutatásai alapján először is – még anglikánként – el kellett ismernie, hogy a katolikus tanítás *„bizonyítéka éppannyi erőt (vagy még többet) meríthet az ősiség elvéből, mint egyes olyan tanok, melyeket mi is vallunk és Róma is vall: például több minden szól az ősiség alapján... a szentekhez való fohászkodás, mint a szentírási kánon egyes könyvei mellett”*. Vagyis a szentekhez való könyörgés nem a Római Egyház által később kitalált gyakorlat, hanem a keresztény hit egyik legősibb megnyilvánulása, melyet a reformáció egyházai – a szentek tiszteletének középkor végi túlburjánzására való ellenhatásként – mindenestül elvetettek.

Másodszor Newman felismerte, hogy a szentek helyes tisztelete nem áll Isten és az hívő lélek kizárólagos kapcsolatának útjába: *„...gyermekkoromtól fogva úgy tekintettem Istennel való kapcsolatomra, mint Teremtő és teremtmény, két lény tiszta viszonyára... Ma teljes mértékben tisztában vagyok azzal, hogy a katolikus egyház semmiféle alakot, anyagi vagy anyagtalan képzetet, dogmatikus szimbólumot, szertartást, szentséget, egyetlen szentet, még a Szűzanyát sem enged a lélek és Teremtője közé lépni. Mindent szemtől szemben, »solus com solo«, Isten és ember között ragad meg. Csak Isten teremt, csak ő váltott meg, az ő rettenetes szeme előtt halunk meg, s az ő látásában van örök boldogságunk.”*

Ezt bizony nekünk katolikusoknak is tudatosítanunk kell. Ez a mi hitünk, az apostoli egyház hite és az Újszövetségi Szentírás tanítása. Egyedül Isten a Szent, és a Krisztusban megkeresztelt ember – az Úr Jézus, Isten megtestesült Fia kereszthalálának érdeméből – a megszentelő kegyelem révén részesül Isten természetéből. Nagyon lényeges, hogy ezen a szinten Isten és a lélek között nincs senki és semmi!

Ámde az ember közösségi és történelmi lény, ezért az isteni kegyelem hozzánk való eljuttatásába Isten a kezdetektől fogva mind a mai napig belevon más embereket

is. Ez a szentek közösségének és a szentekhez való fohászkodásnak is az alapja. Egy protestáns testvérem lelkesen számolt be arról, hogy Billy Graham igeszolgálatát által mekkora kegyelmet kapott Istentől. Vagyis ő is elismerte, hogy nem közvetlenül Istentől, hanem egy ember közvetítésén keresztül részesült ebben a kegyelemben.

Említettem, hogy olyan természetességgel fordulunk a szentekhez, mint a szüleinkhez. Az élet szerzője Isten, de szüleink adtak nekünk életet. Az ő megszentelt frigyük nélkül mi sem léteznénk. Isten teremtő műve minden egyes fogantatáskor egy férfi és egy nő közreműködésével valósul meg. És Isten maga akarja, hogy a születés után is: a csecsemő, a karonülő, a lépegetni kezdő kisgyermek mindent szüleitől kérjen, és nekik köszönjön meg. Természetesen a szülőknek kötelességük megtanítani gyermeküket imádkozni, vagyis tudatosítani benne, hogy mindenkiért és mindenért Istennek tartozik hálával, akitől minden jó származik, ugyanakkor nyilvánvaló, hogy egymástól is szabad, lehet és kell is kérni testi és lelki javakat. Az Úr Jézus hivatkozik is erre a közvetítésre, amikor arról szól, hogy mi is tudunk jót adni gyermekeinknek (vö. *Lk 11,9-13*).

A Szentírásban pedig számos példát találunk arra, hogy Isten előtt kedves a szentek közbenjárása, gondoljunk csak Ábrahám alkudozására Szodomáért (*lásd Ter 19*). A legnagyobb ajándékot Isten a Boldogságos Szent Szűz közreműködésével adta nekünk, akinek igenje által testesült meg Isten Fia a földön, s akinek közbenjárása kiváltképp kedves Jézus Krisztus előtt. Ha kétezer évvel ezelőtt Jézus meghallgatta az ő másokért való kérését, például amikor a kánai menyegzőn elfogyott a bor (*lásd Jn 2,3-5*), vajon ma miért ne hallgatná meg, ha őhozzá fordulva kérünk lelki adományokat (tudva, hogy nem ő a Teremtő, hanem teremtmény, aki Teremtőnk anyjává lett)? Közbenjárását kérni annyit is jelent, hogy ő velünk imádkozik, ahogy tette Pünkösöd előtt az apostolokkal (vö. *ApCsel 1,14*).

Ha nem lehetne kéressel fordulni a szentekhez, ez azt jelentené, hogy beszélni sem lehetne velük. A szentek közössége azonban azért is közösség, mert tagjai élő kapcsolatban vannak egymással. Az üdvözültek, a szentek ugyanazon világréndbe tartoznak, mint mi, akik a földön élünk, vagy akik a tisztulás állapotában vannak: mindnyájan ugyanarra a Szőlőtőre vagyunk ültetve, és ugyanazon isteni Szeretet jár át bennünket. Ezért naponta imádkozom kedves szentjeimhez, de majd a feltámadás után is szeretnék beszélni a Szűzanyával, Szent Ferencsel, Lisieux-i Szent Terézszel, Newman bíborossal, és rég meghalt őseimmel is. Meg vagyok győződve arról, hogy Isten nem áll majd akkor közénk, mondván: „Nem vagyok én elég neked?“, hiszen

ahogy ismét csak John Henry Newman írja: „Az angyalok és a szentek iránti áhítat az Örökkévaló közölhetetlen dicsőségét éppoly kevésbé zavarta meg, mint ahogy a barátaink és rokonaink iránt érzett szeretetünk, rokonszenveink sem összeegyeztethetetlenek a Láthatatlannak járó szívből jövő hódolattal, amely valójában nem féltékeny rombolója, hanem megszentelője és felizzítója minden eviláginak.”

Fr. Barsi Balázs OFM

(Az idézetek forrása: John Henry Newman: *Apologia pro vita sua*. Fordította: Balázs Zoltán. Európa, Bp., 2001, 307–311.)